

همایش اعتلای گرایش ادبیات پایداری در دانشگاه‌ها

«همایش ملی اعتلای گرایش ادبیات پایداری در دانشگاه‌ها؛ راهکارها و موانع» توسط گروه ادبیات انقلاب اسلامی فرهنگستان زبان وادب فارسی وهمکاری اندیشکده ادبیات پایداری حوزه هنری برگزار می‌شود.
محمدرضا ترکی، دبیر همایش ملی اعتلای گرایش ادبیات پایداری در دانشگاه‌هاگفت: با توجه به این‌که فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی نهاد سیاست‌گذار در حوزه ادبیات فارسی است، وظیفه خود دانستیم تا بنا به ضرورتی که در حوزه ادبیات

داستان را دنبال می‌کند. ماچرا از این قرار است که یک پسر معلول مشکلاتی با مادرش پیدا کرده و یک موجود فضایی به زمین آمده و این پسر معلول به همراهی دوستانش قرار است کمک کنند تا این موجود فضایی، ملکه سیاره‌اش را پیدا کند. موضوع رویارویی با موجودات فضایی و تلفیق آن با فضا‌های بومی کشورمان اولین باری است که در

این‌که سه کودک، قهرمان اتفاقی باشند که به‌طور همزمان با تخیل و آدم فضایی‌ها آمیخته شده، می‌تواند خط داستانی جذابی را برای یک پویانمایی سینمایی به پیش ببرد. «مسافری از گانورا» فیلمی به کارگردانی سیداحمد علمدار و به نویسندگی و تهیه‌کنندگی سیدمحمدحسین علمدار همین خط

سیداحمد علمدار، کارگردان پویانمایی «مسافری از گانورا»:

کودک معلولی که قهرمان شد

سیداحمد علمدار، کارگردان پویانمایی «مسافری از گانورا» فارغ‌التحصیل جامعه‌شناسی است، اما بیشتر با آثار پویانمایی عجین است و از سال ۱۳۸۵ تا به امروز در تولید ۱۸ عنوان پویانمایی سریالی و کوتاه و همچنین سینمایی مشارکت داشته. سریال پویانمایی «قلب خورشید» و پویانمایی کوتاه «سهراب و گردآفرید» که برنده پنج جایزه در جشنواره‌های بین‌المللی به‌عنوان تهیه‌کننده و پویانما شده ازجمله آثاری است که این کارگردان در آنها فعالیت داشته‌است. از این رو، به بهانه اکران مسافری از گانورا با این کارگردان گفت‌وگو کردیم که در ادامه از نظر می‌گذرانید.

[۱] **بعد از فیلم کودک زنده «جزیره فضایی ۲»، «مسافری از گانورا» جزو اولین پویانمایی‌هایی است که سفر یک موجود زمینی را پایه اصلی روایت خود قرار می‌دهد. چطور ایده این پویانمایی به ذهن شما آمد و در ادامه به تولید آن منجر شد؟**

خط اصلی داستان درباره پسر معلولی است که دلقخوری‌هایی بین او و مادرش به‌وجود می‌آید اما برای این‌که عنصر تخیل را به این داستان اضافه کنیم، سعی کردیم سرنوشت شخصیت‌ها را در ارتباط با موجودات فضایی بیان کنیم. به‌عنوان مثال، فیلم «رنگ‌خدا» به ماجراها و مشکلات نابینایی یک کودک به شکلی زیبا و ساده می‌پردازد اما معتقدم کار کودک و پویانمایی مؤلفه‌های دیگری هم دارد و حداقل بخشی از روایت را از جامعه خودمان برداشت می‌کنیم. برای خلق داستان پویانمایی باید چند مؤلفه را رعایت کنیم. اول این‌که باید در آن جذابیت ایجاد کنیم و به پویانمایی‌های بین‌المللی در زمینه خلق فضا و داستان نزدیک شویم؛ یعنی داستانی خلق کنیم که حرف‌هایش جهانی باشد و تنها مختص خودمان نباشد. بخش دیگر پویانمایی مربوط به تجاری‌سازی و بازاریابی آن است، یعنی نباید فقط به ایده‌ای که داریم بسنده کنیم و داستان را بسط دهیم. مادر این داستان نیازمند هیجان بودیم و اگر قرار بود به‌محتواهای در اختیارمان بسنده کنیم داستان مان خیلی محدود و کوچک می‌شد. به همین دلیل می‌بینیم با وجود کشمکش‌های بچه‌ها با فضایی‌ها، بچه‌ها نیز بین خودشان کشمکش دارند. بنابراین، ما برای ساخت این پویانمایی به جذابیت، بازاریسازی و عنصر تخیل خیلی توجه داشتیم و داستان را با این مؤلفه‌ها بسط و گسترش دادیم.

[۲] **باتوجه به صحبت‌های شما این پویانمایی خلاف دیگر آثاری که اکتار چیزی در چنته برای ارائه به مخاطبان ندارند، از لحاظ فیلمنامه پرمجراست اما فکر نمی‌کنید مدت زمان فیلم مقداری**

باشد که کنار داستان پرچالش باعث جذب مخاطبان شود.

[۳] **چه اولویت‌هایی در ذهن شما بود که تصمیم گرفتید این سه شخصیت را کنار هم به همراه موجود فضایی قرار دهید؟**

اولین موضوعی که باعث می‌شود آدم‌ها در یک ماجرا با هم هم‌داستان شوند، انگیزه است؛ انگیزه اولیه پسر معلول این است که بتواند با کمک گرفتن از موجود فضایی راه برود و انگیزه‌اش در ابتدا هم‌راستا با دوستانش نیست. دوستان پسر معلول که او را به‌عنوان رهبر گروه خود می‌شناسند هم وقتی از انگیزه‌اش مطلع شدند، دلقخوری‌هایی بین‌شان به‌وجود می‌آید اما حس کنجکاوی و ماجراجویی بچه‌ها برای این‌که بدانند آیا واقعا

پایداری احساس می‌کردیم، رویدادی ملی‌رادر این حوزه‌برنامه‌ریزی و برگزار کنیم تا ضمن بررسی موانع، بتوانیم راهکارهای سودمندی برای بهبود وضعیت گرایش ادبیات پایداری در کشور ارائه کنیم. او افزود: همایش روز ۲۸ آذرماه با سخنرانی دکتر ذوالعملی حداد عادل، رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی، در تالار دکتر شهیدی آغاز به کار خواهد کرد. در طول برگزاری همایش، پنچ کارگروه تحلیل و ارزیابی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دکتری ادبیات پایداری، بررسی برنامه

پویانمایی بلند سینمایی ایران مورد توجه قرار گرفته و تا به‌حال نیز استقبال قشر کودک و نوجوان از آن خوب بوده‌است. این فیلم اولین اثر بلند سینمایی رویداد «روایزی» (نخستین رویداد پیچینگ، معرفی طرح - تخصصی پویانمایی ایران) است که مرکز پویانمایی سوره آن را مدیریت و راهبری کرده است.

ملکه با سفینه‌ای وجود دارد یا خیر، موجب می‌شود که ادامه دهند. در واقع داستان مادر ابتدا به شکلی نوشته شده بود که این موجودات فضایی خودشان می‌آیند؛ بعد به نتیجه رسیدیم که باید هدف و انگیزه‌ای برای آمدن داشته باشند. بنابراین یک اتفاق و شرایط خیلی خاصی است که ما حتی یک‌سری دیالوگ‌های چالش‌ها را حذف کردیم. بعضی افراد در ذات خود محافظه‌کارند اما شخصیت امید در عین محدودیت‌هایی که پدرش اعمال می‌کند، تمایل دارد بیشتر با دوست‌هایش باشد. همچنین شخصیت ستار با ملیت افغانستانی به‌دلیل اتفاقاتی که برای مادرش در گذشته رخ داده، ادامه می‌دهد تا با ظلم بچنگند. به‌نظم اگر همه این سه شخصیت ایرانی بودند، این اتفاق‌هاو چالش‌های موجود در فیلم و انگیزه شخصیت‌ها برای ادامه مسیرشان درست از آب در نمی‌آمد.

[۴] **آیا برای طراحی شخصیت‌ها استوری‌برد داشتید؟**

برای طراحی شخصیت‌ها ایده‌های مختلفی داشتیم و مشکل بزرگ ما در تولید مسافری از گانورا این بود که مثل و ماندن آن در ایران وجود نداشت و در عین این‌که منبع ما انیمیشن‌های بین‌المللی بود، می‌خواستیم تولیدات مربوط به خودمان و بومی باشد و یکی‌بردار نباشد. بنابراین خیلی اذیت شدید و نیروی تخصصی که بتواند آن ایده‌ها را طراحی کند وجود نداشت و خیلی آزمون و خطا رفتیم و با چند نفر کار کردیم تا بتوانیم به چیزی که الان روی پرده سینماست، برسیم. به همین دلیل، طراحی سفینه ملکه و داخل آن حدود یک‌سال و نیم طول کشید و به شکل سه‌بعدی در نرم‌افزار ساخته شد.

[۵] **چقدر در طراحی شخصیت‌ها یا خلق لحظات اکشن از فیلم‌های ابرقهرمانی کمک گرفتید؟**

در واقع ما از سینمای ابرقهرمانی خارجی به نفع سینما وفضاهای بومی موجود در کشورمان استفاده کردیم و شخصیت‌های این پویانمایی هم به‌نوعی قهرمان هستند. حرکت عنصر اصلی پویانمایی است و برای این‌که اکشن فیلم خیلی طبیعی به نظر برسد، بخش‌هایی را بازی کردیم و از تمام فیلم‌ها و پویانمایی‌های شناخته شده مثل «پاندای کونگ‌فوکار»، «رایا» و فیلم «ماتریکس» کمک گرفتیم؛ یعنی ما دانشی خودمان داریم و دانشی هم حاصل ساخت و تجربیات پویانمایی‌های دیگر است و از صحنه‌های قوی اکشن این فیلم‌ها نمونه‌برداری و تکه‌ها را کنار هم گذاشتیم و یک روایت ساده ایجاد کردیم و بازی‌های خودمان را میان این داستان جانمایی کردیم. این کار خیلی سخت بود و می‌خواستیم قسمت‌های اکشن بسیار خوب دربیاید؛ یعنی به شیوه‌ای که اگر مخاطبان ایرانی فیلم را ببینند، لذت ببرند. چون ما دانش و توانی در ایران داریم و سعی کردیم روی این توانایی‌ها مانور بدهیم.

[۶] **چه مدت زمانی برای تولید این پویانمایی صرف کردید؟**

خیلی برای تولید این پویانمایی سختی کشیدیم؛ چون امروز ما شاهد استقبال از

درسی و سرفصل‌های موجود در گرایش ادبیات پایداری، بررسی وضعیت موجود منابع درسی، کارگروه دانشجویان نخبه این گرایش و بررسی نشریات حوزه ادبیات پایداری با حضور صاحب‌نظران تشکیل می‌شود. ترکی ادامه داد: این رویداد با حضور بیش از ۷۰ نفر از استادان دانشگاه‌ها برگزار خواهد شد و در مراسم پایانی که در تالار استاد داوری اردکانی واقع در فرهنگستان علوم برگزار خواهد شد، از دو کتاب مرتبط با ادبیات پایداری رونمایی خواهد شد.

می‌کنید این شکل ارائه محتوای غیرمستقیم چه تأثیری روی مخاطبان در مقایسه با پیام مستقیم می‌گذارد؟

من دوستی دارم که پویانمایی‌های خوبی ساخته که بعضی از آنها اشاره به مسائل سیاسی دارد. او‌گاهی در ارائه محتوا به‌طور مستقیم به مسائل اشاره می‌کند و به‌نظم این اتفاق بدی است؛ چون اگر بخواهیم ماهییم را بدون پیچ و تاب دادن خاص به مخاطبان ارائه کنید؛ به‌سرعت متوجه می‌شوید و مقابل آن گارد می‌گیرند. کسی که خودش به چیزی باور دارد، احتیاجی به اشاره مستقیم ندارد و ما باید کسانی که به این حقایق اعتقاد ندارند را قانع کنیم یا این‌که حداقل شیوه انتقال این محتوا باید نرم و غیرمستقیم باشد. لحنله‌ای که اشاره مستقیم به موضوعی صورت گیرد، مخاطبان دیگر با اثر ارتباط برقرار نمی‌کنند و آن را پس می‌زنند. اگر پیامی که قصد انتقال آن به مخاطبان را داریم در قالب اتفاقات و ماجراها بین شخصیت‌ها و محیط ارائه شود، تأثیر بیشتری می‌گذارد. اگر این اتفاقات و ماجراها از داستان حذف شود، متأسفانه پیام به شکل مستقیم منتقل می‌شود و فیلم شکست می‌خورد.

[۷] **تیزر اصلی این اثر علاوه‌بر زبان فارسی به سه گویش و لهجه ملی آذری، کردی، گیلکی و خراسانی دوبله شده‌است. لطفا درباره این موضوع هم صحبت کنید.**

از دوستان مرکز سوره مشگرم، خیلی کار نوبی برای تبلیغ این پویانمایی انجام دادند و این نشان‌دهنده نیوغ گروه پخش‌کننده مسافری از گانورا است. الان هم درگیر ساخت تیزری هستم که لهجه افغانستانی هم در آن باشد، چون قبلا در هیچ‌کدام از تیزرها این لهجه وجود ندارد و بخشی از جامعه هدف ما افغانستانی هستند که تعداد زیادی از آنها در مشهد زندگی می‌کنند. معتقدم هنوز نتوانستیم این جامعه‌را به سینما بکشانیم. **[۸]** **از اکران فیلم راضی هستید و چه بازخوردی از کودکان و نوجوانان بیننده فیلم دریافت کردید؟**

حقیقت این‌است که هنوز درگیر اکران و تبلیغات مجازی فیلم هستیم و فرصتی برای حضور در سینما پیدا نکرده‌ایم.

نگارخانه

نمایشگاه محیطی عکس «از آن روز که رفتی»

به مناسبت ایام شهادت حضرت زهرا(س)، ۲۰ عکس از آثار حمزه اولیازاده (استاد دانشگاه و عکاس سینما، تئاتر و رسانه) در قالب نمایشگاه عکس «از آن روز که رفتی» در گالری

محیطی خانه هنرمندان ایران به نمایش گذاشته می‌شود.

حمزه اولیازاده، عکاس سینما و تلویزیون ایران است که مهم‌ترین آثار او می‌توان به فعالیت در سریال تب سرد، سریال نقطه‌چین و فیلم مقلد شیطان اشاره کرد. گالری محیطی خانه هنرمندان ایران مقابل این خانه در ضلع جنوبی بوستان هنرمندان واقع است. خاطرنشان می‌شود همزمان با این نمایشگاه، دو نمایشگاه «گلستانم آرزوست» آثار گیلزلا و ارگا سبنایی که سیری در گل و مرغ را به‌تصویر می‌کشد در گالری هوو (سه، یک، از زیرمجموعه پروژه‌های آرتیبیشن با آثاری از احسان ارجمند، مهدی راحمی و دنیا رستمی در گالری «استخر» به نمایش گذاشته شد.

موفقیت «آنیتا، گمشده در اخبار» در هند

مستند - انیمیشن «آنیتا، گمشده در اخبار» اثری از بهزاد نعلبندی در جشنواره انیمیشن هند درخشید. این مستند - انیمیشن به نویسندگی، کارگردانی و تهیه‌کنندگی بهزاد نعلبندی که در جشنواره انیمیشن هند حضور داشت شایسته تقدیر ویژه بخش

فیلم‌های انیمیشن زیر ۴۵ دقیقه شناخته شد. این فستیوال با شعار اصالت بیش از هر چیز ارزشمند است از ۱۸ آذر برگزار شد.
آنیتا، گمشده در اخبار بیش از این در جشنواره‌های جیلاوای کشور چک و بیرمنگام انگلستان حضور یافته است. در خلاصه داستان فیلم آمده است: در ۵ آبان ۱۳۹۹، یک قایق بادی سواحل دانکرک فرانسه را ترک می‌کند تا ۱۹ مهاجر غیرقانونی را به انگلستان برساند اما پس از چند دقیقه واژگون می‌شود. هفت مهاجر در کانال مناش غرق می‌شوند. پنج نفر آنها یک خانواده کرد-ایرانی به نام ایران نژاد در آرزوی زندگی بهتر به این سفر سخت رفته بودند. این فیلم در مورد آن خانواده است. این فیلم ۱۷ دقیقه‌ای ساخته جدید نعلبندی است که ساخته قبلی او مستند-انیمیشن «کاغذپاره‌ها» در مهم‌ترین جشنواره‌های سینمایی جهان و ایران حضور پررنگی داشت و جوایزی کسب کرد.

نمآهنگ

رونمایی از «چه سخته»

نمآهنگ «چه سخته» در آستانه شهادت حضرت فاطمه زهرا(س) پیش‌روی مخاطبان قرار گرفت. این نمآهنگ به آهنگسازی و خوانندگی حمزه موسوی مشهور به سید یوسف و با تنظیمی از مسعود جهانی در مؤسسه «مصاف» تولید و منتشرشده است. شعر این قطعه را قاسم صرافان سروده و ویولن این اثر را پیام طونی نواخته است. چه سخته به وداع حضرت علی(ع) باحضرت فاطمه زهرا(س) می‌پردازد.

